Republika e Kosovës
Republika Kosovo
Republic of Kosovo
KËSHILLI GJYQËSOR I KOSOVËS
SUDSKI SAVET KOSOVA
KOSOVO JUDICIAL COUNCIL
Nr.Br.No. 01 / 366
DAT.DT. 17 · 09 · 2019
PRISHTINË

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA – REPUBLIC OF KOSOVO

KËSHILLI GJYQËSOR I KOSOVËS
SUDSKI SAVET KOSOVA - KOSOVO JUDICIAL COUNCIL

Sudski savet Kosova, na osnovu člana 7. stav 1.24. Zakona br. 06/L-055 o Sudskom savetu Kosova i člana 39. stav 3. Zakona br. 06/L – 054 o sudovima, na sastanku održanom dana 05.09.2019. godine, usvaja:

PRAVILNIK BR. 07/2019

ZA LICENCIRANJE TUMAČA I SUDSKIH PREVODILACA

Član 1
Svrha i Delokrug Pravilnika

1. Ovim Pravilnikom utvrđuje se postupak licenciranja i imenovanja, uslovi, prava i obaveze za tumače i sudske prevodioce, visina nagrade za njihov rad, kao i o njihovo brisanje iz registra.

2. Predmet ovog pravilnika su samo sudski tumači i prevodioci koji podnose prijavu i koje licencira SSK u svojstvu tumača i/ili sudskog prevodioca.

Član 2
Opšta načela

Ovaj Pravilnik se sprovodi u skladu sa načelima nediskriminacije, jednakog tretmana, rodne i etničke zastupljenosti.

Član 3
Definicije

1. U ovom Pravilniku, dole navedeni izrazi imaju sledeće značenje:

1.1. Jezički par – podrazumeva dva zvanična jezika Republike Kosova, ili jedan zvanični jezik Republike Kosova i jedan strani jezik, kao i sa jednog zvaničnog jezika na drugi, i obrnuto.

1.2. sudski tumač – je svako lice licencirano na osnovu ovog Pravilnika koje ima ulogu posrednika u komunikaciji putem tumačenja u sudskom postupku, ili kada je tumačenje potrebno za odvijanje sudskog postupka;
1.3. sudski prevodilac – je svako lice imenovano na osnovu ovog Pravilnika koje ima ulogu posrednika u komunikaciji putem prevođenja sudskih i ne sudskih pisanih dokumenta; i
1.4. radno iskustvo – u smislu ovog Pravilnika podrazumeva iskustvo u prevođenju kojim se obuhvata privatni i javni sektor, kao i lokalne i međunarodne organizacije;
1.5. dani- podrazumevaju kalendarske dane, i
1.6. jezički stručnjak – je lice koje ima iskustvo i dobro poznavanje jezičkog para.

Član 4
Raspisivanje konkursa

1. Sudski savet Kosova (u daljem tekstu: SSK) raspisuje konkurs za licenciranje sudskog tumača/ prevodioca na zvaničnoj stranici SSK-a, i na jednoj ili više dnevnih novina ili drugih sredstava informisanja unutar teritorije Republike Kosova.

2. Rok objavljenog konkursa traje najduže 15 (petnaest) dana.

3. SSK odlučuje o vremenu raspisivanja konkursa za jezički par, u zavisnosti od potrebe i zahteva.

Član 5
Kriterijumi

1. Za licenciranje u svojstvu tumača/prevodioca, kandidat mora da ispuni sledeće opšte uslove:

1.1. da bude državljanin Kosova;
1.2. da ima punu radnu sposobnost;
1.3. da ima univerzitetsku diplomu;
1.4. da ne bude osuđivan za krivično delo, izuzev krivičnih dela počinjenih iz nehata;
1.5. da ima najmanje dve (2) godine iskustva kao tumač ili prevodilac.

Član 6
Prijava za licenciranje

1. Prijava za licenciranje se podnosi SSK-u, prema obrascu koji je izradio Sekretarijat SSK-a, uz priložena overena dokumenta kojima se dokazuje da kandidat ispunjuje uslove predviđene članom 5. ovog Pravilnika.

2. Prijava kandidata treba da bude jasna: da li želi da bude licenciran kao sudski prevodilac ili kao sudski prevodilac i tumač.

3. Kandidat u prijavi određuje jezički par za koji podnosi prijavu za licenciranje.

4. Kandidat može da podnese prijavu za licenciranje za više od jednog jezičkog para.

5. Kandidat koji podnosi prijavu za licenciranje u svojstvu sudskog prevodioca za jedan jezički par treba da plati tarifu od 70. evra, dok kandidat koji podnosi prijavu za sudskog prevodioca i tumača za jedan jezički par, plaća iznos od 100 evra.

6. Samo kandidati koji ispunjavaju kriterijume predviđene članom 5. ovog Pravilnika su dužni da izvrše napred navedenu uplatu pre pristupanja procesu testiranja. Kandidati koji ne izvrše uplatu u predviđenom roku, neće pristupiti procesu testiranja.

Član 7
Organizacija i održavanje ispita

1. SSK obavlja sve potrebne pripreme za organizaciju ispita, uključujući i izradu prijave i drugih neophodnih obrazaca.

2. SSK obrazuje Komisiju za ocenjivanje i testiranje kandidata (u daljem tekstu: Komisija), kao što je predviđeno članom 8. ovog Pravilnika.

3. Komisija razmatra sve podnete prijave i sastavlja spisak kandidata, u kome se uvrštavaju samo kandidati koji ispunjavaju kriterijume predviđene članom 5. ovog Pravilnika. Kandidati će biti obavešteni u roku od 5 (pet) dana, a zatim pozvani da učestvuju na narednim fazama procesa odabira.

4. SSK na početku organizuje pismeni ispit za sve kandidate koji ispunjavaju kriterijume predviđene članom 5. za svaki jezički par. Kandidati koji žele da se licenciraju za tumače će biti pozvani na usmeni ispit, samo nakon uspešno položenog pismenog ispita.

5. Ispit se održava na dan, vreme i mesto koje određuje SSK, odnosno Komisija;

6. Tokom ispita, Komisija ocenjuje:

6.1. Opštu sposobnost kandidata za prevođenje/tumačenje u odgovarajućem jezičkom paru; i

6.1.1. Poznavanje pravne terminologije.

Član 8
Komisija

1. Ispit se održava pred Komisijom odabranih članova sa spiska jezičkih stručnjaka usvojenog od strane SSK-a.

2. SSK sačinjava spisak jezičkih stručnjaka preko javnog poziva za prijavljivanje.

3. Komisija za ocenjivanje kandidata za jedan jezički par se sastoji od tri (3) člana. Jedan član komisije može da bude pravnik ili sudija.

4. SSK izrađuje i ažurira spisak lica koji mogu biti članovi Komisije za jezičke parove.

5. Za uvrštavanje u spisak SSK-a, kandidat treba da ispuni jedan od sledećih uslova;

   5.1. da bude stručnjak, ili da je obavljao prevodilačke poslove u jezičkom paru najmanje pet (5) godina,

   5.2. da obavlja profesiju profesora za jezik za koji je podnet zahtev za licenciranje najmanje pet (5) godina;

   5.3. pravnik ili sudija koji je određen za člana komisije treba da bude dobar poznavalac jezičkog para za koji se održava ispit; i,

   5.4. da bude predstavnik međunarodne organizacije koji nude kurseve na odgovarajućem jeziku;

6. Članovi komisije mora da poseduju znanje o jezičkom paru na nivou koji bi omogućio ocenjivanje kandidata na tom jezičkom paru.

7. Komisija je odgovorna za sastavljanje (formulisanje pitanja) pismenog i usmenog ispita. Postavljena pitanja sa ispita su poverljive prirode i ne smeju se podeliti ni sa kim van komisije. Raspodela testova van komisije predstavlja osnovu za neisplaćivanje posla koji Komisija obavlja, i takođe predstavlja osnovu za brisanje sa spiska članova koji mogu biti deo komisije.

8. Komisiji pruža podršku Sekretar komisije koji je ujedno i šef kancelarije za prevode Sekretarijata SSK-a (u daljem tekstu: SSSK). U izuzetnim okolnostima, SSK može da odredi drugo lice za sekretara komisije.

9. Članovi komisije dobijaju naknadu za njihov rad, izuzev članova iz reda civilnih službenika. Šemu za naknadu utvrđuje SSK.

Član 9
Odgovornosti predsednika i sekretara komisije

1. Predsednik komisije bira se iz redova članova komisije.

   1.1. predsednik komisije je odgovoran za upravljanje radom Komisije, i: nadzire i usvaja izrađeni pismeni i usmeni ispit;
   1.2. preduzima mere i obezbeđuje da ispit ostane u tajnosti do trenutka održavanja ispita;
   1.3. nadzire i učestvuje u kontrolisanju ispita i rezultata ispita; i
   1.4. odvijanje ispita.

2. Sekretar komisije ima sledeće dužnosti:

   2.1. da proveri identitet lica koji pristupa ispitu;
   2.2. da obavesti kandidate o njihovim pravima i dužnostima;
   2.3. da sastavi izveštaj za sastanke komisije u vezi sa tokom ispita koji usvaja i potpisuje komisija; i
   2.4. da obavlja druge poslove po potrebi;

3. Sekretarijat SSK-a pruža podršku komisiji za pitanja logistike i administracije neophodne za održavanje ispita i licenciranje kandidata.

Član 10
Administracija pismenog ispita

1. Na pismeni ispit se pozivaju svi kandidati koji ispunjavaju kriterijume na osnovu člana 5. ovog pravilnika i koji su podneli prijavu za licenciranje za sudske tumače ili prevodioce.

2. Pre početka ispita, ovlašćeni službenici utvrđuju identitet kandidata i obaveštavaju kandidate u vezi sa načinom odvijanja ispita dajući im uputstva u vezi sa tajnom šifrom.

3. Ukoliko se kandidat ne pojavi na vreme ili ukoliko pre početka testa izjavi da odustaje od istog, smatraće se da on nije pristupio ispitu.

4. Kandidat koji odustane nakon što je započeo ispit, smatraće se da nije položio ispit.

5. Ukoliko ima više prostorija za polaganje ispita, svaka prostorija će biti pod kontrolom nadzornika prostorije, koga određuje sekretar Komisije. Dužnosti nadzornika prostorije su

vođenje i kontrola administracije ispita u određenoj prostoriji. Nadzornik prostorije izveštava predsedniku Komisije.

6. Na mestu gde se ispit održava, kandidati moraju sesti na mesto koje im odredi nadzornik prostorije. Kandidatima, koji na ispitu dođu nakon zatvaranja vrata prostorije, neće biti dozvoljen pristup ispitu.

7. Pismeni ispit traje dva (2) časova. Tokom ispita, kandidatu nije dozvoljeno da u svojoj blizini ima bilo šta osim testa, rečnika i hemijske. U slučaju kršenja ovog pravila, ispit će biti proglašen nevažećim i kandidat će biti diskvalifikovan sa ispita.

8. SSK će obezbediti papir, hemijske i materijal ili neophodna sredstva za polaganje ispita.

9. Kad ispit započne, svi razgovori između kandidata se prekidaju i nadzornik prostorije čita uputstva oko ispita. Nakon toga, nadzornik prostorije može odgovoriti na pitanja kandidata u vezi uputstva.

10. Raspodela testa, koverata i dodatnog materijala vrši se prema uputstvu nadzornika prostorije.

11. Nije dozvoljeno pisanje imena kandidata, pisanje brojeva ili stavljanje bilo kakvog prepoznatljivog znaka na bilo kojoj od stranica ispita. U slučaju takvog postupanja, kandidat će biti diskvalifikovan.

12. Za vreme trajanja ispita, kandidatima nije dozvoljeno napuštanje ispitne prostorije. U izuzetnim slučajevima, mogu izaći uz pratnju nadzornika ispita, kao i nakon završetka određenog dela ispita i zatvaranja koverta.

13. Kada se da znak za kraj ispita, kandidati odmah stavljaju test u koverat koji im je podeljen u tu svrhu i zatvaraju koverat. U suprotnom, kandidat će biti diskvalifikovan sa ispita.

14. Na kraju ispita, kandidati dobijaju jedan mali koverat u kome se nalazi papir sa pečatom gde kandidat treba da napiše svoje ime, prezime, a zatim da ga zatvori. Mali koverat zajedno sa velikim kovertom koji sadrži test, preuzima sekretar na kraju ispita.

15. Sekretar komisije postavlja jedan broj (tajnu šifru), pečatira ih i stavlja ih u siguran paket koji se takođe pečatira. Zatvoren i pečatiran paket čuva se na bezbednom mestu u SSK-u i pod nadzorom je sekretara Komisije.

16. Komisija prima samo veliki koverat koji sadrži pismeni ispit.

Član 11
Ocenjivanje i objavljivanje rezultata pismenog ispita

1. Ocenjivanje pismenih ispita vrši komisija.

2. Pismeni ispit se može oceniti do sto (100) bodova. Smatra se da je kandidat položio ispit ako postigne najmanje sedamdeset (70) bodova.

3. Maksimalno ocenjivanje po bodovima za svaki elemenat pismenog ispita vrši se prema sledećim kriterijumima:

3.1. Prevođenje sa jezika A na jezik B	35 bodova;
3.2. Prevođenje sa jezika B na jezik A	35 bodova;
3.3. Poznavanje pravne terminologije	30 bodova.

4. Komisija objavljuje spisak kandidata koji su položili pismeni ispit na zvaničnoj stranici SSK-a, u roku od 10 (deset) dana, nakon završetka pismenog ispita.

Član 12
Usmeni ispit

1. Kandidati koji su položili pismeni ispit i žele da budu licencirani kao tumači, treba da pristupe usmenom ispitu.

2. Mesto i vreme polaganja usmenog ispita određuje komisija sedam (7) dana od dana objavljivanja rezultata pismenog ispita.

3. Ispit se održava pred komisijom za taj jezički par u skladu sa pravilima predviđenim članom 10. ovog Pravilnika.

4. Kandidatu, koji nije bio u mogućnosti da pristupi usmenom ispitu, iz opravdanih razloga koje ocenjuje komisija, pismeni ispit će važiti do narednog ispitnog roka.

Član 13
Objavljivanje rezultata usmenog ispita

1. Usmeni ispit se ocenjuje do sto (100) bodova. Smatra se da je kandidat položio ispit ako postigne najmanje sedamdeset (70) bodova.

2. Nakon usmenog ispita, Komisija sačinjava izveštaj o oceni za svakog kandidata. Izveštaj sadrži stečene bodove kandidata od svakog člana.

3. Komisija objavljuje spisak kandidata koji su položili usmeni ispit na zvaničnoj stranici SSK-a.

Član 14
Žalba

1. Kandidat koji smatra da njegov konačni rezultat ili rezultat sa jednog dela ispita nije pravedno ocenjen, može uložiti žalbu SSK-u u roku od pet (5) dana nakon objavljivanja rezultata. Kandidat koji uloži žalbu ima pravo na uvid u pismeni ispit ili u izveštaj o usmenoj oceni u zgradi SSK-a.

2. Nakon razmatranja žalbe, SSK obrazuje Žalbenu komisiju koja razmatra žalbe u roku od 30. dana. Odluka žalbene komisije je konačna.

3. Žalbena komisija ima pravo da usvoji ili odbije žalbu. U slučaju usvajanja žalbe, odluka komisije se može poništiti i kandidatu priznati prolaznost ispita.

4. Žalbeni postupak vodi se na osnovu odredaba Zakona o upravnom postupku.

Član 15
Sertifikat

1. Kandidati koji su položili pismeni i usmeni ispit dobijaju sertifikat o položenom ispitu za sudskog prevodioca, odnosno za sudskog prevodioca i tumača.

2. SSK izdaje sertifikat kandidatima koji su položili ispit mesec dana nakon objavljivanja rezultata.

3. Sertifikat za polaganje ispita sadrži:

   3.1. logo institucije koja izdaje sertifikat;

   3.2. broj i datum izdavanja sertifikata;

   3.3. jezički par za koji je sertifikovan;

   3.4. ime, ime roditelja i prezime;

   3.5. potpis predsedavajućeg SSK-a, i

   3.6. službeni pečat.

Član 16
Identifikaciona kartica i pečat

1. Svi sudski tumači i prevodioci moraju imati karticu i pečat. Troškove opremanja karticom i pečatom snosi sudski prevodilac/tumač. Format kartice i pečata određuje SSK.

2. Pečat je predviđen za jezički par za koji je kandidat licenciran.

3. Pečat iz gore navedenog stava treba da bude okruglog oblika, prečnika 40 mm, u koji se ispisuje:

   3.1. u prvom krugu: Republika e Kosovës / Republika Kosovo;

   3.2. u drugom krugu: sudski prevodilac ili sudski prevodilac i tumač;

   3.3. u trećem krugu: ime i prezime tumača/prevodioca;

   3.4. u četvrtom krugu; jezički par za koji je licenciran.

4. Kartica prevodioca/tumača mora da sadrži:

   4.1. Logo institucije koja vrši licenciranje;

   4.2. broj certifikata;

   4.3. ime i prezime; i

   4.4. jezički par za koji je licenciran;

5. Kartica važi samo ako sadrži pečat SSK-a.

6. Tumač/prevodilac mora da dostavi svoj potpis i kopiju pečata pri SSK-u. Kada za to budu stvoreni uslovi, prevodioci i tumači mogu dostaviti elektronski potpis i pečat.

7. Sadržinu standardnog teksta koji potvrđuje tačnost prevoda obezbeđuje SSK-a za sve licencirane sudske prevodioce.

Član 17
Registar

1. Sudski tumači i/ili prevodioci registruju se u Registar tumača i prevodioca koje je SSK licencirao (u daljem tekstu: Registar).

2. Registar licenciranih tumača i prevodioca sadrži sve kontaktne i druge informacije o licenciranim sudskim tumačima i prevodiocima.

3. Registar precizira jezički par za koji je tumač i/ili prevodilac nadležan.

4. Licencirani prevodioci i tumači moraju odmah obavestiti SSK o svakoj promeni podataka sadržanih u Registru.

5. Registar se objavljuje na zvaničnoj stranici SSK-a kao i na službenom glasniku.

6. Registrom upravlja SSSK.

Član 18
Brisanje iz registra

1. Prevodilac i/ili tumač briše se iz registra zbog sledećih razloga:

   1.1. na svoj zahtev;

   1.2. u slučaju smrti;

   1.3. u slučaju gubitka radne sposobnosti;

   1.4 u slučaju opozivanja sertifikata.

2. Sertifikat se opoziva u sledećim slučajevima:

   2.1. ukoliko nisu postojali, ili su prestali da postoje uslovi na osnovu kojih je sudski prevodilac ili tumač licenciran;

   2.2. ukoliko je osuđen za krivično delo izuzev krivičnih dela izvršenih iz nehata;

   2.3. ukoliko svoj posao obavlja na nesavestan, nepravilan i neprofesionalan način. Smatra se da tumač/prevodilac obavlja svoju dužnost nepravilno i neadekvatno ukoliko:

      2.3.1. bez razloga odbija da tumači/prevodi;

      2.3.2. bez razloga se ne odaziva na pozive suda više od tri puta periodično ili tri puta za redom i ne pruža opravdani razlog u trenutku kada se poziva;

      2.3.3. kada tumač potvrdi svoje učešće na sednici ali se na istoj ne pojavi bez blagovremenog obaveštavanja nadležnog organa/suda koji ga je pozvao; i

      2.3.4. kada bez razloga ne završi tumačenje/prevod na vreme koje je sud odredio.

3. Prevodilac se poziva u trenutku kada se pozivaju i druge strane u postupku, osim u slučajevima hitne prirode.

4. Odluku o brisanju iz registra donosi šef kancelarije za prevode u SSSK-u.

Član 19
Razmatranje odluke

1. Prevodilac/tumač može zatražiti ponovno razmatranje odluke o brisanju iz Registra u SSK-u, odnosno opozivanja, najkasnije do trideset (30) dana nakon prijema obaveštenja o odluci. Na odluku se može uložiti žalba Žalbenoj komisiji, koju obrazuje SSK.

2. Žalbena komisija ispituje činjenice i okolnosti koje čine osnov zahteva, ukoliko se za tim ukaže potreba.

3. Žalbena komisija na osnovu nalaza odlučuje o zahtevu.

Član 20
Šema naknade

1. Sudski prevodioci, odnosno tumači će dobiti naknadu za pružene usluge u skladu sa šemom utvrđenom ovim članom.

   1.1. Za prevod dokumenata sa jednog službenog jezika Republike Kosova na drugi strani jezik i obrnuto izračunata cena će iznositi 0.03 € za svaku prevedenu reč.

   1.2. Za proveru prevoda koji je obavila druga osoba, sudskom prevodiocu pripada polovina naknade utvrđene stavom 1.1. ovog člana.

2. Za tumačenje sa jednog službenog jezika Republike Kosova na drugi strani jezik i obrnuto, kao i za tumačenje sa jednog stranog jezika na drugi:

   2.1. Za jedan sat tumačenja - 25.00 €

   2.2. Za započeti sat - 15.00 € (do 30 minuta), računajući i vreme potrebno za dolazak i povratak na mestu gde se traži prevod.

3. U izračunato vreme za tumačenje, uključuje se i vreme potrebno za dolazak i odlazak tumača. Izračunavanje se vrši na sledeći način:

   3.1. do 20 km polazak-dolazak: bez naknade;

   3.2. od 21-60 km polazak- dolazak: 1 sat;

   3.3. od 61-100 km polazak-dolazak: 2 sata; i

   3.4. od 101-200 km polazak-dolazak: 3 sata.

4. Za posao koji prevodilac ili tumač obavlja na zahtev stranke ili u hitnim slučajevima van redovnog radnog vremena ili tokom vikenda ili praznika, naknada se vrši na osnovu člana 56. Zakona o radu br. 03/L-212.

Član 21
Jezički parovi koji nisu pokriveni

1. U izuzetnim slučajevima, kada registar sudskih prevodilaca i tumača ne sadrži prevodioca ili sudskog tumača koji je licenciran za traženi jezički par, sud ili određena institucija može uposliti eksterne sudske prevodioce ili tumače ili lica koja poznaju taj jezik a nisu licencirana.

2. U posebnim slučajevima, sudovi mogu da uposle prevodioce koje SSK nije licencirao, kada za taj jezik nije bilo prethodnih zahteva za sudske prevodioce ili tumače. Pre angažovanja prevodioca, sud traži pomoć SSK-a radi identifikovanja ili angažovanja prevodioca.

3. Sudski savet ima/zadržava pravo da traži pomoć od nadležnih organa drugih zemalja radi obezbeđivanja prevodilaca za odgovarajuće jezike.

Član 22
Etički kodeks za sudske prevodioce i tumače

1. Svi sudski prevodioci i tumači obavezni su da se pridržavaju Etičkog kodeksa za prevodioce i sudske tumače, koji je priložen u Aneksu 1. ovog pravilnika.

2. Kršenje Etičkog kodeksa predstavlja osnov za opozivanje sertifikata i brisanja sa registra.

Član 23
Prelazne i završne odredbe

1. Licenciranjem novih prevodilaca/tumača, pozivaju se svi prevodioci i tumači koji su licencirani rešenjem bivših okružnih sudova, da se prijave u SSK-u radi uvrštavanja u novi spisak sudskih prevodilaca i tumača.

2. Prevodioci imenovani rešenjem bivših okružnih sudova su dužni da se opreme sertifikatom i karticom, kao što je predviđeno ovim pravilnikom. Troškove opremanja karticom snose sami prevodioci/tumači.

3. Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, stavlja se van snage Pravilnik br. 16/2015 o licenciranju sudskih tumača i prevodioca kao i Pravilnik br. 16/2016 o izmenama i dopunama Pravilnika br. 16/2015 o imenovanju sudskih tumača i prevodilaca.

Član 24
Stupanje na snagu

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom usvajanja od strane Saveta.

Skender Cocaj

Priština, dana 17.09.2019

Predsedavajući, Sudski savet Kosova

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA – REPUBLIC OF KOSOVO

KËSHILLI GJYQËSOR I KOSOVËS
SUDSKI SAVET KOSOVA - KOSOVO JUDICIAL COUNCIL

Etički kodeks za sudske prevodioce i tumače

Preambula:

Postoje puno lica koja se pojavljuju pred sudom, koja nisu izvorni, odnosno tečni govornici jednog ili oba službena jezika na Kosovu. Funkcija licenciranih sudskih prevodilaca i tumača je da, što je više moguće, uklone jezičke barijere, tako da pristup pravdi za takva lica bude isti sa pristupom koji imaju izvorni, odnosno tečni govornici, a za koje ne postoje takve barijere. Sudski prevodioci i tumači imaju bitnu ulogu u svim nastojanjima da se obezbedi jednakost građana u sudskim postupcima i procesima. Stepen poverenja koji se daje sudskim tumačima i prevodiocima kao i njihova velika odgovornost zahtevaju visoke etičke standarde koji će pružiti uputstva i zaštititi sud.

Sprovođenje:

Svi licencirani i registrovani prevodioci i tumači dužni su sprovode ovaj kodeks.

Pravila:

Pravilo 1. Tačnost izvornog jezika: Svaka reč mora biti verno prevedena na ciljani jezik, čuvajući pritom sve elemente izvornog govora i poštujući pravila sintakse i semantike jezika na koji se prevodi. Prevod na ciljani jezik treba da zvuči prirodno, dok se originalna poruka ne sme iskriviti dodavanjem i izostavljanjem izraza, objašnjenjima ili parafraziranjem.

Svi neizgovoreni elementi, kao što pauze, greške, pogrešni počeci i/ili ponavljanja trebaju se preneti na ciljani jezik. Reči stranih jezika za koje nema odgovarajući prevod na albanskom jeziku, čuva se isti jezički kontekst, kao i izrazi koji se tiču kulture, a za koje nema odgovarajući dosledan izraz na ciljani jezik, ili koji mogu imati više značenja.

Treba se pridržavati govoru, stilu i tonu izvornog jezika. Treba izbegavati pretpostavke.

Sudski tumači koji nisu čuli ili nisu razumeli šta je govornik rekao, treba odmah da traže objašnjenje. Greške tumača treba da se isprave u zapisniku što je pre moguće.

Sudski tumači i prevodioci koristiće specifičnu tehniku prevođenja (konsekutivno, simultano prevođenje, prevođenje šaputanjem i tokom čitanja) prema zahtevima za optimalnu komunikaciju između raznih kultura u pravnom kontekstu.

Pravilo 2. Nepristranost i sukob interesa: Sudski tumači i prevodioci treba da budu nepristrasni i neutralni u svim postupcima tokom kojih služe, i treba da očuvaju utisak nepristrasnosti i neutralnosti. Od sudskih tumača i prevodioca se traži da izbegavaju kontakte sa strankama, svedocima i licima koji obavljaju pravnu profesiju i/ili članovima njihove porodice i prijateljima.

Sudski tumači i prevodioci uzdržavaju se od davanja komentara u vezi sa predmetima na kojima služe.

Svaki realan ili potencijalan sukob stavlja se odmah do znanja sudu i svim stranama, u trenutku kada tumač ili prevodilac sazna o takvom sukobu interesa.

Sudski prevodilac ili tumač koji ima status javnog službenika u obavezi je da unapred obavesti svog nadređenog i jedinicu za upravljanje kadrovskom službom za svaku plaćenu delatnost, koju obavlja van svoje dužnosti, u skladu sa Zakonom br. 06/L-114 o javnim službenicima.

Pravilo 3. Poverljivost: Tumač neće otkriti privilegovane ili poverljive informacije koje saznaje tokom tumačenja ili pripreme za prevod bez neposrednog pismenog ovlašćenja dobijenog od suda, dok se svi tumači pridržavaju uslova Ugovora o poverljivosti koji potpisuju u vreme licenciranja od strane Sudskog saveta Kosova.

Sudski tumači i prevodioci se moraju uzdržavati od sticanja lične ili finansijske koristi informacijama dobijenih tokom tumačenja ili obavljanja dužnosti prevođenja za sudstvo, ili tokom pripremanja.

Pravilo 4. Ograničenja u praksi: Učešće sudskih tumača i prevodilaca je ograničeno na tumačenje i prevođenje. Stranama ne pružaju nikakve savete i ne učestvuju u delatnostima koje mogu da se tumače kao vršenje pravnih poslova ili zalaganje u ime bilo koje stranke. Ukoliko dođe do zahteva takve prirode, tumač ili prevodilac o tome odmah obaveštava sud.

Pravilo 5. Protokol i kršenja: Sudski tumači se ponašaju u skladu sa profesionalnim standardima i protokolima suda. Oni se ponašaju sa dostojanstvom i poštovanjem prema sudu, i obavljaju svoju dužnost na što je moguće diskretniji način. Sudski tumači treba da koriste istu ličnu zamenicu kao govornik. Kada je neophodno da preuzmu primarnu ulogu u komunikaciji, od njih se traži da se izjasne da će govoriti u svoje ime koristeći treće lice (npr..: „Tumač ima potrebu za objašnjenjem...").

Pravilo 6. Očuvanje i unapređenje veština i znanja: Sudski tumači i prevodioci će nastojati da očuvaju i unaprede veštine tumačenja i prevođenja i da shvate da se od njih može zahtevati dokaz za takve aktivnosti tokom procesa ponovnog licenciranja.

Pravilo 7. Tačno prikazivanje kvalifikacija: Sudski tumači i prevodioci će, radi njihovog licenciranja od strane Sudskog saveta Kosova, na verodostojan način prikazati njihove sertifikate, kvalifikacije, obuke i relevantno iskustvo putem podnošenja overenih i službenih kopija.

Pravilo 8. Prepreke u sprovođenju: Sudski tumači i prevodioci će odmah obavestiti sud o okolnostima ili uslovima koji sprečavaju puno sprovođenje svakog pravila ovog kodeksa, uključujući iscrpljenost tumača, nemogućnost da čuju ili nedostatak potrebnog poznavanja posebne terminologije ili nedovoljno poznavanje određenog dijalekta.

Sudski tumači i prevodioci neće prihvatiti nijedan zadatak za koji nemaju adekvatno znanje (u smislu jezika ili teme), ili koji ne mogu obaviti na pravilan način (npr. zbog nedovoljnog vremena za pripremu za zadatak). Oni moraju da odbiju zadatak koji treba obaviti, kada uslovi sprečavaju obavljanje zadatka na profesionalan način.

Glavni izvori i načela:

Etički kodeks licenciranih sudskih tumača i prevodilaca proizilazi neposredno iz načela koja su definisana u sledećim izvorima. Oni pokazuju ključnu ulogu sudskih tumača i prevodilaca u potrazi za istinom i način na koji njihov rad može uticati na život i prava drugih:

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, decembar 1948.g. (članovi 1-11)

Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, novembar 1950. g. (članovi 5 i 6)

Povelja osnovnih prava Evropske unije (2000/C 364/01), POGLAVLJE III – članovi 20 -21, POGLAVLJE VI – članovi 47 – 50.

***Smernice 2010/64/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 20. oktobra 2010.* o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima.**

Značenje pojedinih pojmova:

Za svrhu ovog kodeksa, sledeći pojmovi imaju sledeće značenje:

Službeni jezici: su oni jezici predviđeni Zakonom o upotrebi jezika (02/L-37) sa posebnim naglaskom na članove 2. 12. 13. 14. 16. i 17.

Sudski tumač i/ili prevodilac: Sudski tumači i prevodioci su profesionalci, kvalifikovani za tumačenje govornog jezika i za prevođenje pisanog jezika i koje je Sudski savet Kosova licencirao za obavljanje svoje dužnosti u sudovima Kosova za odgovarajuće jezike.

Konsekutivno tumačenje: tumač prevodi nakon što je govornik na izvornom jeziku završio govor. Za jezik koji se govori tokom prevođenja, prevodioci mogu koristiti posebne tehnike uzimanja beleški prilikom tumačenja dugih rečenica.

Međukulturlno znanje: profesionalna svest i razumevanje kulturnih faktora uključujući, ali ne ograničavajući se na ponašanje i gestikulaciju, ton govora, vrednosti, uloge, institucije kao i lingvističke razlike i sličnosti.

Simultano prevođenje: tumač prevodi poruku iz izvornog jezika na ciljani jezik i obrnuto.

Prevođenje tokom čitanja: ovaj način prevođenja se zahteva za usmeno prevođenje pisanih dokumenata po potrebi. Dokumenat u izvornom jeziku se prevodi usmeno.

Šaputanje: simultano prevođenje izvan kabina za prevođenje, koje se obično namenjuje za najviše tri osobe.

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA – REPUBLIC OF KOSOVO

KËSHILLI GJYQËSOR I KOSOVËS
SUDSKI SAVET KOSOVA - KOSOVO JUDICIAL COUNCIL

Izjava o priznanju

Ja _____ potvrđujem da mi je obezbeđen primerak „*Etički kodeks za sudske prevodioce i tumače*" i da sam pročitao/la i razumeo/la delokrug kodeksa i njegovu primenu u mom poslu licenciranog sudskog tumača ili prevodioca. Takođe potvrđujem da sam razumeo/la da ću snositi odgovornost za sva pravila kodeksa i da ću u slučaju kršenja nekog od pravila biti podvrgnut/a disciplinskom postupku, uključujući oduzimanje moje licence i zabrane da prihvatim i izvršavam zadatke sudskog tumača ili prevodioca.

Ova izjava priznanja biće deo dosijea mog licenciranja u Sudskom savetu Kosova. U slučaju ažuriranja ili izmena kodeksa na bilo koji način, razumem da će od mene biti zatraženo da potpišem novu izjavu o priznanju novog kodeksa kako bi i dalje zadržao/la moju licencu.

Ime i prezime: _____

Broj lične karte: _____

Potpis i datum: _____